

עלון דברי חיים לפרשת מצורע

"והובא אל הכהן" (י"ד, ג')

כאשר אדם מדבר לשון הרע, הדבר נובע בעיקר מזה שאיננו מעריך את כוחו של הדיבור. שכן, אילו היה יודע כי למילה אנושית ישנה משמעות רבה, וכי דיבור רע על הזולת מעורר קטרוג בשמים גם על המדובר וגם על המדבר, אז ודאי שהיה נזהר בכך. לפיכך כדי ללמד לקח לזה שדיבר לשון הרע, למען ידע היטב חשיבותו של דיבור, נעשה אפוא מצורע ומביאים אותו אל הכהן, וכאן רואה הוא כי מילה א' מפי הכהן עשויה להכריע את כף גורלו, שכן כל זמן שאין הכהן אומר את המילה "טמא" איננו טמא, אע"פ שהכל רואים בעליל את הנגע, וכל זמן שאין הכהן אומר את המילה "טהור" איננו טהור, אע"פ שהכל רואים כי כבר נרפא הנגע.

אהל יעקב

"ושני תולעת ואזוב" (י"ד, ד')

וברש"י "מה תקנתו ויתרפא? ישפיל עצמו מגאותו כאזוב".

ובגמ' איתא "מה תקנתו של מספרי לשון הרע? אם ת"ח הוא יעסוק בתורה...., ואם עם הארץ הוא ישפיל דעתו".

ויש להבין דבשלמא תיקונו של בעל לשון הרע להשפיל עצמו, שהרי נענש על גסות הרוח שמזה יצא לו לדבר לשון הרע, אך למה נשתנתה תקנתו של הת"ח שאין צריך להשפיל דעתו? ועוד קשה דלא מצינו על שום עבירה שיהיה על אותה עבירה ב' מיני שבועה?

איתא בקידושין ל"ב שרב שמחל על כבודו אין כבודו מחול, ומבואר שם בגמ' דזהו רק בתחילת לימודו שאין תורתו שלו אלא תורת ה', ואין הוא יכול למחול על כבוד זה, אבל לאחר שלמדה וגרסה נקראת כבר תורתו דכתיב "ובתורתו יהגה יומם ולילה" ושפיר יכול למחול על כבוד התורה.

ולפ"ז מובן שפיר כי באמת התשובה האמיתית היא שישפיל עצמו, וזו היא לת"ח כמו לע"ה, אלא שלת"ח יש מניעה שאינו יכול להשפיל עצמו משום שאסור לו למחול על כבוד התורה שאינו שלו, ועל כן צריך שיעסוק בתורה ויעמול בה שאז תהיה תורתו שלו ויוכל למחול על כבודו וממילא יוכל לקיים התשובה האמיתית, נמצא שהעצה ד"יעסוק בתורה" היא רק אמצעי בכדי שיוכל להשפיל עצמו!

חנוכת התורה

"יגלח את כל שערו ואת זקנו ואת גבות עיניו" (י"ד, ט')

טעם לדבר יש לפרש, דהנה על ג' עבירות באים הנגעים על גסות הרוח, לשון הרע וצרות עין.

לכן על המצורע לטהר עצמו מחטאים אלו, וזאת ע"י שיגלח את כל שער ראשו – משום שמתוך גאוותו שאף להיות ראש לכל דבר ובכל מקום, וגם שער זקנו – שהוא כעין גדר מסביב לפה אשר לא שמרה עליו מפני לשון הרע, וגם את גבות העיניים – אשר לא הגינו עליו מפני צרות עין...

כלי יקר

"זאת תורת אשר בו נגע צרעת אשר לא תשיג ידו" (י"ד, ל"ב)

מדוע במצורע עשיר נאמר "זאת תהיה תורת המצורע", ואילו במצורע עני נאמר "זאת תורת אשר בו נגע צרעת"?

ונראה לומר, לפי שאין פחות גרוע מעני שמתגאה, ואם עני הוא ומתגאה או שמספר לשון הרע, וע"י חטאים אלו נעשה מצורע, סימן הוא שהנגע מושרש בו, בפנימיות נפשו, ולכן במצורע עני אמרה תורה "אשר בו נגע צרעת".

הגר"ז סורוצקין

"ובא אשר לו הבית והגידי לכהן לאמר כנגע נראה לי בבית" (י"ד, ל"ה)

וקשה דהיה לו לומר "כנגע נראה לי בבית"?

וי"ל ע"פ דברי חז"ל המובאים בכלי יקר דנגעי בתים באים על צרי עין המונעים עצמם מלהלוות את כליהם לאחרים, וע"י הנגע מוציאים כליו מביתו ומתגלה לכולם שהיה לו מה שרבים רצו להשתמש בהם.

והנה שורש הצר עין הוא שאינו מכיר שהקב"ה חננו בממונו לרכוש בית וכלים, וחושב בדמיונו שהכל הוא כחו ועוצם ידו, ולכן קשה לו ליתן להעני משלו.

אדם כזה, כשבא אלא הכהן שממנו יושפע לשוב בתשובה, תחילת תקנתו הוא שיתרגל בלשונו לומר שביתו הוא בית בעלמא ולא משלו, ולכן נתנה לו התורה נוסח זה לקבוע במחשבתו שאין לו כלום משלו אלא הכל מהקב"ה, ולכן אומר "כנגע נראה לי בבית".

ע"פ ברכת אברהם

סיפור השבוע

בנובהרדוק מספרים היו סיפור. מעשה בחבורת מבלי עולם, ריקים ופוחזים שהיו שותים ומשתכרים בחבורה ומבלים ימיהם בבטלה. יום א' תהו ואמרו: חבר'ה, הרי פעם נצטרך למסור דין וחשבון על מעשינו, מה יהיה? נבוכו. לבסוף החליטו בתקיעת כף, שהראשון מהם שיעלה למרום יתגלה אל חבריו ויספר להם מה נעשה בדינו, כך יוכלו להתכונן לקראת הבאות.

לא עבר זמן רב, והראשון נפטר משחמת הכבד, מחלת השיכורים. כעבור כמה ימים התגלה לחבריו, ופניו שחורים כשולי קדירה, "מה קרה?" נבעתו כולם.

"חבר'ה" אמר להם, "הכל בסדר! תמשיכו לשתות, אבל תמנעו משתיית וויסקי!"

"וויסקי? תמהו, "מה פירוש?"

"אספר לכם" אמר בעגמומות, "עליתי למרום, ושאלו: עסקת בתורה, הקדשת לה עתים? שאלתי: מדוע היה עלי לעשות כך? ואמרו: מה השאלה, חייב אתה לחשוב לעתידך בעולם העליון? עניתי: עיזבו, היה לי ראש קטן, לא חשבתי על העתיד, חשבתי רק על הנאות ההווה! שאלו: כגון מה? ועניתי: עשיתי חיים, שתיתי לשכרה! שאלו: יין? עניתי: יין, עראק? ודאי, עראק! וויסקי? אכן, גם וויסקי! תמהו: מיא היין, מתוק, והעראק טעים, אבל הוויסקי – פוי, מריר הוא, איך יכולת לשתות! צחקתי, מה מבינים הם בוויסקי? נכון שבתחילה הוא מר, אבל אחר כך, הא, נעשה חמים בכל הגוף, וההרגשה כל כך טובה!... ואז נתני עליו בקולם: אם כך, הרי שחשבת על העתיד! מוכן היית לשתות וויסקי מריר בשביל ההרגשה שאחר כך – אז מדוע לא הקצבת שעת לימוד בשביל העולם שאחר כך? וגזרו את דיני – אל תשאלו!..."

"על כן אני אומר לכם, חבר'ה: המשיכו לשתות, אך רק לא וויסקי!..."

מובן שזה הוא ליקחו של שיכור, שכן אין לך אדם שאינו מוכן לוותר מעט בהווה בשביל רווח גדול בעתיד, ועלינו לדעת שהשקעה של שעת לימוד בהווה, של שעת שיעור תורה, נושאת רווחים גדולים הרבה יותר מהשקעה של 3 שקלים שמזכה את המשקיע בפרס הגדול שבפייס, גם לו היה יודע את המספר מראש! היחס בין שעה כאן לחיי נצח שם הוא גדול הרבה יותר! ומכל שכן, שהאדם אוכל פירותיה גם בעולם הזה. ומכל שכן, שהוא גם נהנה בשיעור התורה מנועם הלימוד, מאור הקדושה, מתוספת הידיעות, והרי זה רווח כפול ומכופל הכדאי מכל צד!

זהו האמצעי הבודק והמנוסה כנגד הסתות היצה"ר! כי זאת עלינו לדעת: אין לך אדם שאינו צופה לעתיד, ואינו מוכן להקריב מנוחיות ההווה למען עתידו. הן זהו מותר האדם מן הבהמה. עקרת בית שמכניה קערת סלט, עובדת למען העתיד: במקום לאכול את העגבניות כמו שהן, לכסוס את הבצל ולכרסם את המלפפון, היא עמלה בחיתוך ותיבול וערבוב, כדי שבעבור שעה תוכל להגיש מאכל טעים יותר. בעלה עמל חודש תמים, למען המשכורת שבסוף החודש. ילדם לומד שנים רבות למען העתיד הממתין לו בסוף לימודיו. מי שעניו בראשו חוסך בתכניות חיסכון, בקופות גמל וקרנות פנסיה. יכול היה בכסף זה לחיות טוב יותר בהווה, אבל מעדיף הוא לקמץ בהוצאותיו להבטחת עתידו.

ואם כך חוסך האדם עבור 120 שנותיו – מדוע לא יחסוך למען הנצח שמשנת ה'121 והלאה?

תקציר ההפטרה מלכים ז'

מלך ארם היה צר על עיר שומרון, והיה רעב בשומרון. ארבעה אנשים מצורעים היו יושבים פתח השער, והחליטו ללכת לשם "אם נחיונו נחיה ואם ימיתונו ומתנו". ה' השמיע את מחנה ארם קול חיל גדול, וחשבו שמלך ישראל שכר את מלכי החתים ומלכי מצרים לבא עליהם, ובכך נסו מחנה ארם ועזבו את אהליהם. המצורעים נכנסו בתוך מחנה ארם ולקחו משם כסף וזהב. חזרו לעירם להודיע דבר זה למלך. העם יצא למחנה ארם ובזזו משם הרכוש. השער ירד "ויהי סאה סולת בשקל וסאתים שעורים בשקל" כדבר ה' ע"י אלישע הנביא שהבטיח את זה למלך ישראל.

שבת שלום !

יוצא לאור לעילוי נשמת הרב הצדיק והגאון רבי שמעון אבושכילא זצוק"ל. ת.נ.צ.ב.ה.

-לקבלת הגליון באימייל נא לשלוח אימייל ל

kosssover@gmail.com